

Федотов Олексій Павлович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри морського та митного права,
Національний університет
«Одеська юридична академія»,
Україна, м. Одеса
e-mail: fedotov_ap@ukr.net
ORCID 0000-0001-7659-3023

doi: 10.21564/2414–990x.133.69550
УДК 342.951

ВЗАЄМОДІЯ І КООРДИНАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ МИТНОГО СПРЯМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З МІСЦЕВИМИ ДЕРЖАВНИМИ АДМІНІСТРАЦІЯМИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Статтю присвячено висвітленню проблемних аспектів взаємодії і координації діяльності територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України з боку місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування. На підставі аналізу положень законодавства України з питань державної митної справи розкрито основні аспекти сприяння діяльності територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України, координації і взаємодії територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

Ключові слова: Державна фіскальна служба України; взаємодія; координація; митниця; місцеві державні адміністрації; орган митного спрямування; органи місцевого самоврядування; сприяння.

Федотов А. П., кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедры морского и таможенного права, Национальный университет «Одесская юридическая академия», Украина, г. Одесса.
e-mail: fedotov_ap@ukr.net ; ORCID 0000-0001-7659-3023

Взаимодействие и координация деятельности территориальных органов таможенного направления Государственной фискальной службы Украины с местными государственными администрациями и органами местного самоуправления

Статья посвящена освещению проблемных аспектов взаимодействия и координации деятельности территориальных органов таможенного направления Государственной фискальной службы Украины со стороны местных государственных администраций и органов местного самоуправления. На основании анализа положений законодательства Украины по вопросам

государственного таможенного дела раскрыты основные аспекты содействия деятельности территориальных органов таможенного направления Государственной фискальной службы Украины, координации и взаимодействия территориальных органов таможенного направления Государственной фискальной службы Украины с местными государственными администрациями и органами местного самоуправления.

Ключевые слова: Государственная фискальная служба Украины; взаимодействие; координация; таможня; местные государственные администрации; орган таможенного направления; органы местного самоуправления; содействие.

Вступ. Оцінюючи прогресивність сформованих на сучасному етапі засад державної митної справи у світлі наявних суспільно-економічних деформацій та нагальних соціальних потреб сьогодення, необхідно відзначити, що забезпечення конструктивного функціонування механізму регулювання зовнішньоекономічних відносин прямо пропорційно залежить від правильного *поєднання* сил та засобів, а також погодження дій територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України (далі – ДФС України) з іншими ланками системи державних органів та органів місцевого самоврядування. Циклічність взаємодії всіх ланок системи органів виконавчої влади є ефективним важелем раціонального використання можливостей державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері державної митної справи і необхідною умовою ефективного здійснення територіальними органами митного спрямування ДФС України державної митної справи. Безпосереднє здійснення митницями як органами митного спрямування ДФС України державної митної справи передбачає, з одного боку, неприпустимість передачі закріплених за ними законодавством України з питань державної митної справи повноважень будь-яким іншим фізичним та юридичним особам, а з іншого – неприпустимість втручання у процес здійснення державної митної справи з боку інших органів влади. Проте теоретично обґрунтована та належним чином організована у сфері державної митної справи взаємодія є не тільки невід’ємною умовою результативності та дієвості процесу здійснення митницями як органами митного спрямування ДФС України державної митної справи, а й вирішення цілого спектру питань.

Однак докорінні законодавчі зміни, недостатня правова урегульованість та теоретична нерозробленість проблематики взаємодії у сфері державної митної справи, а також складність зазначеного явища є причинами того, що на практиці досі не вдалося налагодити результативну, науково обґрунтовану взаємодію територіальних органів митного спрямування ДФС України з місцевими державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування, знайти консенсусні рішення стосовно зазначеної проблематики, та й взагалі, сформувати чітке уявлення про завдання, організаційно-правові форми та принципи взаємодії у сфері державної митної справи. Крім того, досить часто в положеннях законодавства України з питань державної митної справи термін «взаємодія» вживається як синонім до терміна «координація». У зв’язку

з чим наукова і практична цінність проведеного дослідження, актуальність зазначеної проблематики не викликає сумнівів.

Аналіз літературних даних і постановка задачі дослідження. Дослідженню складних і проблемних аспектів взаємодії у сфері державної митної справи присвячено невелику кількість наукових праць. Серед представників наукової й прикладної спільноти увагу питанням взаємодії митних органів України з державними органами частково приділяли: Є. В. Додін (E.V. Dodin), Л. Давиденко (L. Davydenko), С. В. Ківалов (S. V. Kivalov), Б. А. Кормич (B. A. Kormich), П. В. Пашко (P. V. Pashko), Д. В. Приймаченко (D. V. Pryimachenko), П. М. Шеремета (P. M. Sheremeta), В. К. Шкарупа (V. K. Shkarupa), Р. В. Шишка (R. V. Shyshka). Однак прийняття нового Митного кодексу України, який дозволив усунути безліч недоліків та вирішити значне коло проблемних питань у сфері реалізації органами митного спрямування ДФС України своїх повноважень, актуалізувало необхідність проведення поглибленого аналізу основоположних категорій, на яких ґрунтується державна митна справа, в тому числі й категорії «взаємодія» у державній митній справі. Адже процес налагодження взаємодії митниць як органів митного спрямування ДФС України з іншими ланками системи органів виконавчої влади все ще залишається логічно незавершеним, а чимало питань організації такої взаємодії вимагають уточнення і узагальнення.

Метою дослідження є висвітлення *проблемних аспектів* взаємодії та координації діяльності територіальних органів митного спрямування ДФС України з боку місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування. Відповідно до означеної мети вирішуються такі **завдання**: аналіз нормативно-правових актів, які регулюють питання взаємодії територіальних органів митного спрямування ДФС України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування; виявлення проблемних аспектів нормативно-правового забезпечення взаємодії територіальних органів митного спрямування ДФС України з місцевими державними адміністраціями й органами місцевого самоврядування; надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства і його спрямованості на побудову злагодженої та дієвої системи координат при організації взаємодії у сфері державної митної справи.

Виклад основного матеріалу. Успішна реалізація державної митної справи багато в чому залежить не тільки від змісту норм законодавства України з питань державної митної справи, а й обґрунтованого та налагодженого процесу їх реалізації. Це, зокрема, стосується і питань взаємодії територіальних органів митного спрямування ДФС України з іншими ланками системи органів виконавчої влади, так як налагоджена система взаємодії у сфері державної митної справи створює сприятливі умови для прискорення товарообігу і пасажиропотоку через митний кордон України, спрощення процедур контролю товарів під час їх переміщення через митний кордон України, ефективного здійснення завдань і функцій органів митного спрямування ДФС України й для наближення України до міжнародного рівня обслуговування в цій сфері.

Проте говорячи про взаємодію митниць ДФС України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування у сфері державної митної справи, яка активізує вирішення цілого спектру питань: налагодження прикордонного, міжрегіонального і міжнародного співробітництва, забезпечення законності, громадського порядку, боротьба з корупцією і організованою злочинністю тощо; слід зазначити, що досі не створено належного механізму правового регулювання такої взаємодії.

Так, згідно з положеннями ч. 1 ст. 560 Митного кодексу України місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності органів доходів і зборів та взаємодіють з ними в межах повноважень, установлених законом [2]. Органами доходів і зборів України є ДФС України та її територіальні органи [5, ч. 1 п. 7]. Митниці ДФС України є територіальними органами митного спрямування ДФС України і складовими системи органів доходів і зборів України [2; 3; 18].

Слід зазначити, що взаємодія митниць ДФС України як територіальних органів митного спрямування ДФС України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування здійснюється, виходячи з компетенції структурних підрозділів митниць ДФС України.

Відповідно до ст. 35 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить створення умов для належного функціонування органів доходів і зборів України, сприяння їх діяльності [12, пп. 2 п. 6 ч. 1 ст. 35]. Під створенням умов для належного функціонування органів доходів і зборів у межах повноважень, що делеговані органам місцевого самоврядування, передусім слід розуміти розбудову та облаштування органами місцевого самоврядування (за рахунок місцевих бюджетів у межах фінансових ресурсів) місцевих пунктів пропуску на державному кордоні України для автомобільного, пішохідного та річкового сполучення, інфраструктура яких використовується територіальними органами митного спрямування ДФС для адміністративних цілей [9]. Серед адміністративних цілей, наприклад, здійснення митного контролю товарів, транспортних засобів та особистих речей громадян, які переміщуються через місцеві пункти пропуску на українсько-російській, українсько-білоруській та українсько-молдовській ділянках державного кордону в зонах діяльності Вінницької, Волинської, Луганської, Одеської, Рівненської, Сумської, Харківської, Чернігівської, Чернівецької митниць ДФС України [14]. Розбудову та облаштування інфраструктури місцевих пунктів пропуску органами місцевого самоврядування спрямовано на можливість розміщення в приміщеннях пунктів пропуску співробітників митниць ДФС України, які будуть здійснювати митний контроль. Проте такі дії органів місцевого самоврядування є сприянням діяльності територіальних органів митного спрямування ДФС України, а про взаємодію виконавчих органів сільських, селищних, міських рад з органами доходів і зборів України (а тим паче з митницями ДФС Укра-

їни як органами митного спрямування ДФС України) у положеннях Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» не згадується.

На наш погляд, взаємодія територіальних органів митного спрямування ДФС України з територіальними органами виконавчої влади може здійснюватися з питань розпорядження окремими категоріями вилученого майна (майно, що було звернено на користь держави при виконанні митницею ДФС України завдань, визначених законами України) відповідно до положень чинного законодавства в межах компетенції Управління матеріального забезпечення та розвитку інфраструктури митниці ДФС України. Також взаємодія митниці ДФС України з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування може простежуватися у питаннях декларування, митного контролю та оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України у міжнародних поштових і експрес-відправленнях. Слід також зазначити, що митниці ДФС України можуть «співпрацювати» з органами місцевого самоврядування в питаннях отримання співробітниками митниці ДФС України житла за кошти міського бюджету.

У процесі організації роботи митниць ДФС України простежується децю інша ситуація. Так, згідно з наказом Одеської митниці ДФС України від 11.11.2015 р. № 558 «Про затвердження та введення в дію Розподілу обов'язків між керівництвом Одеської митниці ДФС», начальник Одеської митниці ДФС України організовує взаємодію митниці ДФС України з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування [11, абз. 4 п. 1.6]. На відміну від наказу Одеської митниці ДФС України від 11.11.2015 р. № 558 «Про затвердження та введення в дію Розподілу обов'язків між керівництвом Одеської митниці ДФС», Митний кодекс України чітко конкретизує, що взаємодія органів доходів і зборів здійснюється (в межах повноважень, установлених законом) із місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування [2, ч. 1, ст. 560]. При цьому, ні в положеннях Митного кодексу України, ні у згаданому наказі Одеської митниці ДФС України не вказано коло питань, з яких така взаємодія повинна здійснюватися.

Крім того, у чинному законодавстві України з питань державної митної справи не окреслено форми взаємодії митниць ДФС України як територіальних органів митного спрямування ДФС України з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Зазвичай на практиці взаємодія начальника митниці ДФС України з органами місцевого самоврядування зводиться до роботи колегій, проведення спільних нарад, брифінгів, «круглих столів», семінарів тощо. Однак вивчення практичних аспектів взаємодії у сфері державної митної справи дає змогу стверджувати, що співробітництво в інформаційній сфері не є єдиною формою взаємодії у державній митній справі. Так, розробка, погодження спільних наказів, угод, порядків, протоколів та інших документів [10, п.п. 5.1.3 п. 5.1. роз. V], підготовка та реалізація спільних заходів, розробка нових форм і методів співробітництва, моніторинг ситуації є не

менш значимими формами взаємодії митниць ДФС України з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Взаємодію з митницями ДФС України здійснюють і місцеві державні адміністрації. Так, відповідно до положень ст. 32 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» місцеві державні адміністрації при здійсненні своїх повноважень взаємодіють з іншими органами державної влади у межах Конституції та законів України. Знову ж таки, положеннями законодавства України не визначено коло питань, на які повинно бути спрямовано таку взаємодію, що спричиняє чимало недоречностей та спірних питань.

Наприклад, у Положенні про Департамент «Агентство з питань інвестицій та розвитку» Одеської обласної державної адміністрації зазначено, що Департамент «Агентство з питань інвестицій та розвитку» Одеської обласної державної адміністрації відповідно до своїх повноважень проводить розгляд проблемних питань, які виникають у суб'єктів господарювання, координує їх вирішення із залученням причетних територіальних органів виконавчої влади, структурних підрозділів обласної державної адміністрації, податкових та митних (фіскальних) органів з метою надання максимального сприяння перспективній діяльності [6, пп. 39 п. 5]. Однак залучення Департаментом «Агентство з питань інвестицій та розвитку» Одеської обласної державної адміністрації причетних митних (фіскальних) органів до вирішення проблемних питань, які виникають у суб'єктів господарювання, навряд чи може слугувати належним прикладом взаємодії між Одеською обласною державною адміністрацією та Одеською митницею ДФС України. Якщо тільки припустити, що «проблемні питання» та «перспективна діяльність» господарюючого суб'єкта – учасника зовнішньоекономічної діяльності – йде у розріз із основними завданнями митниці ДФС України щодо недопущення заниження митної вартості товарів, мінімізації митних платежів, руйнування можливих схем імпорту товарів з порушенням законодавства України з питань державної митної справи тощо. Проте, на наш погляд, «проблемні питання» (словосполучення невдале – більш доцільно було би застосування терміну «спірні питання»), що виникають на місцях між господарюючими суб'єктами та суб'єктами публічного права, потрібно вирішувати у вищестоящих органах та підрозділах митного спрямування, які знаходяться у сфері управління ДФС України або у судовому порядку, а не долучати обласну державну адміністрацію, яка досить прозоро «обізнана» зі специфікою державної податкової чи державної митної справи.

У даному разі необхідно говорити про координацію Одеською обласною державною адміністрацією діяльності Одеської митниці ДФС України як суб'єктів взаємодії. Адже виходячи з положень ч. 3 ст. 31 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», голови місцевих державних адміністрацій координують діяльність митниць ДФС України та сприяють їм у виконанні покладених завдань [13]. Виключний перелік заходів такої координації затверджено постановою Кабінету Міністрів України

від 21.08.2013 р. № 667 «Про затвердження Порядку координації головами місцевих державних адміністрацій діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та забезпечення сприяння у виконанні покладених на зазначені органи завдань» [8, п. 2].

Згідно із розпорядженням Одеської обласної державної адміністрації від 08.10.2015 р. № 647/А-2015 «Про розподіл основних обов'язків між головою, першим заступником, керівником апарату та заступниками голови Одеської обласної державної адміністрації». Голова обласної державної адміністрації координує діяльність Одеської митниці ДФС [16]. Крім того, Голова Одеської обласної державної адміністрації відповідно до положень зазначеного нормативно-правового акта, спрямовує та координує діяльність першого заступника, керівника апарату, заступників голови, керівників структурних підрозділів обласної державної адміністрації, голів районних державних адміністрацій. Перший заступник голови обласної державної адміністрації відповідає за роботу такого структурного підрозділу обласної державної адміністрації, як Департамент Одеської обласної державної адміністрації [16]. Отже, роботу Департаменту Одеської обласної державної адміністрації можна розглядати як один із елементів загального механізму координації діяльності Одеської митниці ДФС України.

Ключовим заходом з координації діяльності новопризначених керівників територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, що сприяє останнім у виконанні покладених на них завдань на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць, є погодження з головами обласних державних адміністрацій кандидатур на посади керівників міністерств, інших територіальних органів центральних органів виконавчої влади [8, п. 6 ч. 1 ст. 39]. У цьому контексті не слід забувати й про утворення головами обласних державних адміністрацій колегіально-дорадчих органів (консультативних, дорадчих, інших допоміжних груп) з питань, віднесених до діяльності міністерств, інших територіальних органів центральних органів виконавчої влади [8, п. 9 ч. 1 ст. 39] (наприклад, розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 04.11.2015 р. № 745/А-2015 «Про утворення робочої групи з підготовки пропозиції щодо удосконалення законодавства з питань митної справи та спрощення процедур митного контролю та митного оформлення» [17], розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 22.03.2016 р. № 147/А-2016 «Про внесення змін до розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 4 листопада 2015 року № 745/А-2015» [4]).

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що вжиття з боку голів обласних державних адміністрацій заходів з координації діяльності митниць ДФС України на території відповідних адміністративно-територіальних одиниць дає змогу розробити додаткові шляхи взаємодії між територіальними органами міністерств, іншими центральними органами виконавчої влади, діяльність яких

відповідно до своєї компетенції координує голова обласної державної адміністрації, та державними інституціями, діяльність яких не координується з боку голів обласних державних адміністрацій (наприклад, наказ Прокуратури Одеської області, Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Одеській області, Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України, Головного управління Державної фіскальної служби в Одеській області, Одеської митниці Державної фіскальної служби від 04.11.2015 р. № 527/3806/432/1338/541 «Про окремі питання взаємодії митних та правоохоронних органів області щодо проведення митного огляду (переогляду) та вчинення інших дій під час митного оформлення»[15]).

Висновки. Взаємодія митниць ДФС України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування є невід'ємною якістю, ланкою і компонентом організації діяльності митниць ДФС України, яка покликана підвищити стандарти здійснення митницями ДФС України державної митної справи та забезпечити ефективність реалізації державної політики у сфері державної митної справи. Однак у процесі взаємодії митниць ДФС України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування кожен із зазначених суб'єктів спеціалізується на вирішенні конкретних завдань відповідно до своєї предметної компетенції, утворюючи чітку організаційну систему. Таке взаємодоповнення сприяє покращанню якості здійснення державної митної справи та реалізується шляхом координації діяльності митниць ДФС України, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування як суб'єктів взаємодії шляхом нормативного, інформаційного, аналітичного забезпечення взаємодії, конкретизації діяльності кожного з суб'єктів у межах запланованих заходів тощо.

На жаль, хоча взаємодія між митницями ДФС України та місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також координація діяльності митниць ДФС України з боку голів обласних державних адміністрацій активізує вирішення цілого спектру питань, пов'язаних зі здійсненням митницями ДФС України державної митної справи (наприклад, питань систематичності порушень в оформленні митницями ДФС України вантажів [1]), наявність значної кількості проблемних аспектів організації взаємодії територіальних органів митного спрямування Державної фіскальної служби України з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування, пов'язаних з недосконалістю теоретичного підґрунтя та незавершеністю наукових напрацювань щодо взаємодії у сфері державної митної справи, сприяє досить частому ототожненню на законодавчому рівні термінів «взаємодія» та «координація». Однак, говорячи про взаємодію митниць ДФС України з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування у сфері державної митної справи, необхідно чітко відмежовувати ці поняття. Адже, по-перше, взаємодія у сфері державної митної справи як заздалегідь визначений та узгоджений порядок взаємовідносин (відомчий,

міжвідомчий, надвідомчий) між суб'єктами публічного права, що здійснюється за окремими напрямками їх діяльності та в межах їх компетенції з питань виконання завдань, покладених на них відповідно до законодавства України (наприклад, наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2015 р. № 1146 «Про затвердження Порядку взаємодії територіальних органів Державної фіскальної служби України, місцевих фінансових органів та територіальних органів Державної казначейської служби України у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань [7]»), є принципом діяльності митниць ДФС України, засобом їх контактування з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування. Координація ж як заходи адміністративно-правового характеру, що визначають шляхи врегулювання питання забезпечення взаємодії між суб'єктами публічного права, у сфері державної митної справи є функцією митниць ДФС України, інших державних органів та органів місцевого самоврядування. По-друге, метою взаємодії митниць ДФС України з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування у сфері державної митної справи є реалізація окремих узгоджених дій, націлених на певний результат, а координація спрямовується на створення такої моделі відносин між суб'єктами, яка дасть змогу виконати узгоджені завдання з найменшою витратою часу та засобів.

У зв'язку з тим, що взаємодія виступає інтегруючим фактором, за допомогою якого відбувається умовне об'єднання на основі спільної мети можливостей органів митного спрямування ДФС України та інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування у певну цілісну систему, необхідно чітко окреслити поняття «взаємодія» у сфері державної митної справи, закріпивши його у положеннях Митного кодексу України та чітко окресливши форми такої взаємодії. Адже сьогодні взаємодія органів митного спрямування ДФС України й інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері державної митної справи має хитку правову основу і досить часто ґрунтується на особистих взаємозв'язках і залежить від бажання того чи іншого виконавця.

Список літератури:

1. Лист Одеської обласної державної адміністрації від 17.11.2011 р. № 26/03-09-5719/6849.
2. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Урядовий кур'єр. – 2012. – № 86. – С. 9–26.
3. Про внесення змін до Класифікатора ДФС, митниць ДФС, їх структурних підрозділів, спеціалізованих департаментів і органів ДФС з питань державної митної справи [Електронний ресурс] : наказ ДФС України від 22.12.2014 р. № 385. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63453.html>.
4. Про внесення змін до розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 04.11.2015 р. № 745/A-2015 [Електронний ресурс] : розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 22.03.2016 р. № 147/A-2016. – Режим доступу : <http://oda.odessa.gov.ua/gosporyadzhennya/oda-rozporядzhennya-2016/>.
5. Про Державну фіскальну службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 120.

6. Про затвердження Положення про Департамент «Агентство з питань інвестицій та розвитку» Одеської обласної державної адміністрації: розпорядження Одеської обласної державної адміністрації від 24.09.2015 р. № 589/А-2015.

7. Про затвердження Порядку взаємодії територіальних органів ДФС України, місцевих фінансових органів та територіальних органів Державної казначейської служби України у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2015 р. № 1146 // Офіційний вісник України. – № 4. – Ст. 257.

8. Про затвердження Порядку координації головами місцевих державних адміністрацій діяльності територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та забезпечення сприяння у виконанні покладених на зазначенні органи завдань : постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 р. № 667 // Урядовий кур'єр – 2013. – № 173. – С. 22.

9. Про затвердження Регіональної програми будівництва, реконструкції та утримання місцевих пунктів пропуску через українсько-молдовський державний кордон у межах Одеської області на період до 2015 р. [Електронний ресурс] : рішення Одеської обласної ради від 12.09.2008 р. № 595-V. – Режим доступу : //http://region.odessa.gov.ua/webpage.aspx?sect=Page&IDPage=15671&id=462.

10. Про затвердження Регламенту Одеської митниці ДФС : наказ Одеської митниці Державної фіскальної служби України від 30.11.2015 р. № 582.

11. Про затвердження та введення в дію Розподілу обов'язків між керівництвом Одеської митниці ДФС : наказ Одеської митниці ДФС від 18.11.2015 р. № 558.

12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – № 25. – С. 20.

13. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 18.

14. Про місцеві пункти пропуску : лист Державної фіскальної служби України від 11.02.2016 р. № 4572/7/99-99-24-01-02-17.

15. Про окремі питання взаємодії митних та правоохоронних органів області щодо проведення митного огляду (переогляду) та вчинення інших дій під час митного оформлення : наказ Прокуратури Одеської області, Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Одеській області, Південного регіонального управління Державної прикордонної служби України, Головного управління Державної фіскальної служби в Одеській області, Одеської митниці Державної фіскальної служби від 04.11.2015 р. № 527/3806/432/1338/541.

16. Про розподіл основних обов'язків між головою, першим заступником, керівником апарату та заступниками голови Одеської обласної державної адміністрації : розпорядження Одеської обласної державної адміністрації від 08.10.2015 р. № 647/А-2015.

17. Про утворення робочої групи з підготовки пропозиції щодо удосконалення законодавства з питань митної справи та спрощення процедур митного контролю та митного оформлення [Електронний ресурс] : розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 04.11.2015 р. № 745/А-2015. – Режим доступу : <http://oda.odessa.gov.ua/rosproyadzhennya/oda-rozproyadzhennya-2015/>.

18. Про утворення територіальних органів Державної фіскальної служби та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. № 311 // Урядовий кур'єр. – 2014. – № 145. – С. 10–13.

References:

1. Lyst Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 17.11.2011 r. № 26/03-09-5719/6849 [The letter of Odessa Regional State Administration from 17.11.2011 № 26/03-09-5719/6849] [in Ukrainian].

2. Mytnyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 13.03.2012 № 4495-VI [Customs Code of Ukraine: The law of Ukraine from 13.03.2012 No. 4495-VI]. (2012). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 32 [in Ukrainian].

3. Pro vnesennia zmin do Klasyfikatora DFS, mytnyts' DFS, ikh strukturnykh pidrozdiliv, spetsializovanykh departamentiv i orhaniv DFS z pytan' derzhavnoi mytnoi spravy : Nakaz Derzhavnoi fiskal'noi sluzhby Ukrainy vid 22.12.2014 № 385 [On Amendments to the classifier DFS, DFS customs, their structural units, specialized departments and agencies of DFS on state customs affairs: The order of the State Fiscal Service of Ukraine from 22.12.2014 No. 385]. sfs.gov.ua. Retrieved from: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63453.html> [in Ukrainian].

4. Pro vnesennia zmin do rozporiadzhennia holovy Odeskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 04 lystopada 2015 roku № 745/A-2015: Rozporiadzhennia holovy Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 22.03.2016 № 147/A-2016 [On amendments to the order of the head of the Odessa Regional State Administration from November 4, 2015 No. 745/A-2015: The order of the Head of the Odessa Regional State Administration from 22.03.2016 r. № 147/A-2016]. oda.odessa.gov.ua. Retrieved from: <http://oda.odessa.gov.ua/rosporyadzhennya/oda-rozporiadzhennya-2016/>.

5. Pro Derzhavnu fiskal'nu sluzhbu Ukrainy : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.05.2014 r. № 236 [About the State Fiscal Service of Ukraine: The resolution Cabinet of Ministers of Ukraine of 21.05.2014 No. 236]. (2014, 08 July). Uriadovyj kur'ier – Governmental Courier, 120 [in Ukrainian].

6. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Departament «Ahentstvo z pytan' investytsij ta rozvytku» Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii: Rozporiadzhennia Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 24.09.2015 № 589/A-2015 [On approval of the Department «Agency for Investment and Development» of Odessa Regional State Administration: The order of Odessa Regional State Administration from 24.09.2015 No. 589/A-2015] [in Ukrainian].

7. Pro zatverdzhennia Poriadku vzaiemodii terytorial'nykh orhaniv DFS Ukrainy, mistsevykh finansovykh orhaniv ta terytorial'nykh orhaniv Derzhavnoi kaznachejs'koi sluzhby Ukrainy u protsesi povnennia platnykam podatkov pomyrkovo ta/abo nadmiru splachenykh sum hroshovykh zobov'iazan': Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 15.12.2015 № 1146 [On approval of the interaction of territorial bodies DFS Ukraine, local financial authorities and local offices of the State Treasury Service of Ukraine in the return taxpayers erroneously and / or overpaid amounts of cash liabilities: The ordered the Ministry of Finance of Ukraine of 15.12.2015 No. 1146]. (2015). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 4 [in Ukrainian].

8. Pro zatverdzhennia Poriadku koordynatsii holovamy mistsevykh derzhavnykh administratsij diial'nosti terytorial'nykh orhaniv ministerstv, inshykh tsentral'nykh orhaniv vykonavchoi vlady ta zabezpechennia spriannia u vykonanni pokladenykh na zaznachenni orhany zavdan': Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21.08.2013 № 667 [On approval of the coordination of the heads of local state administrations of territorial bodies of ministries and other central executive authorities and providing assistance in the discharge of bodies indicating problems: The resolution Cabinet of Ministers of Ukraine of 21.08.2013 No. 667]. (2013, 24 September). Uriadovyj kur'ier – Governmental Courier, 173 [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia Rehional'noi prohramy budivnytstva, rekonstruktsii ta utrymannia mistsevykh punktiv propusku cherez ukrains'ko-moldovs'kyj derzhavnyj kordon u mezhakh Odes'koi oblasti na period do 2015 roku: Rishennia Odes'koi oblasnoi rady vid 12.09.2008 № 595-V [On approval of the regional program for the construction, reconstruction and maintenance of local points on the Ukrainian-Moldovan state border within the Odessa area for the period up to 2015: The decision of Odessa Regional Council of 12.09.2008 No. 595-V]. region.odessa.gov.ua. Retrieved from: <http://region.odessa.gov.ua/webpage.aspx?sect=Page&IDPage=15671&id=462> [in Ukrainian].

10. Pro zatverdzhennia Rehlamentu Odes'koi mytnytsi DFS: Nakaz Odes'koi mytnytsi DFS vid 30.11.2015 № 582 [On approval of the Rules of Odessa customs DFS: The order of the Odessa customs DFS from 30.11.2015 No. 582]. (2015) [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia ta vvedennia v diu Rozpodilu obov'iazkiv mizh kerivnytstvom Odes'koi mytnytsi DFS: Nakaz Odes'koi mytnytsi DFS vid 18.11.2015 № 558 [On approval and introduction

of the division of responsibilities between management Odessa customs DFS: The order of the Odessa customs DFS from 18.11.2015 No. 558]. (2015) [in Ukrainian].

12. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 r. № 280/97-VR [On local government in Ukraine: The law of Ukraine from 21.05.1997 No. 280/97-VR]. (1997). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 25 [in Ukrainian].

13. Pro mistsevi derzhavni administratsii: Zakon Ukrainy vid 09.04.1999 № 586-KhIV [On local state administrations: The law of Ukraine from 09.04.1999 No. 586– XIV]. (1999). Ofitsijnyj visnyk Ukrainy – Official Gazette of Ukraine, 18 [in Ukrainian].

14. Pro mistsevi punkty propusku: Lyst Derzhavnoi fiskal'noi sluzhby Ukrainy vid 11.02.2016 № 4572/7/99-99-24-01-02-17 [On local checkpoints: A letter of the State Fiscal Service of Ukraine from 11.02.2016 No. 4572/7/99-99-24-01-02-17]. (2016) [in Ukrainian].

15. Pro okremi pytannia vzaiemodii mytnykh ta pravookhoronnykh orhaniv oblasti schodo provedennia mytnoho ohliadu (pereohliadu) ta vchynennia inshykh dij pid chas mytnoho oformlennia: Nakaz Prokuratury Odes'koi oblasti, Holovnoho upravlinnia Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy v Odes'kij oblasti, Pivdennoho rehional'noho upravlinnia Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, Holovnoho upravlinnia Derzhavnoi fiskal'noi sluzhby v Odes'kij oblasti, Odes'koi mytnytsi Derzhavnoi fiskal'noi sluzhby vid 04.11.2015 № 527/3806/432/1338/541 [On some issues of interaction of customs and law enforcement areas for customs examination (re-examination) and other actions during customs clearance: An order of the Odessa Oblast Prosecutor, the Main Department of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in Odessa region, Southern Regional Department of State Border Service of Ukraine, the Main Department of the State Fiscal Service in the Odessa region, Odessa customs of the State Fiscal Service from 04.11.2015 No. 527/3806/432/1338/541]. (2015) [in Ukrainian].

16. Pro rozpodil osnovnykh obov'язkiv mizh holovoiu, pershyh zastupnykom, kerivnykom aparatu ta zastupnykamy holovy Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii: Rozporiadzhennia Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 08.10.2015 № 647/A-2015 [On the distribution of responsibilities between the main head, first deputy chief of staff and deputy chairman of the Odessa Regional State Administration: The order of Odessa Regional State Administration from 08.10.2015 No. 647/A-2015] [in Ukrainian].

17. Pro utvorennia robochoi hrupy z pidhotovky propozytsii schodo udoskonalennia zakonodavstva z pytan' mytnoi spravy ta sproschennia protsedur mytnoho kontroliu ta mytnoho oformlennia: Rozporiadzhennia holovy Odes'koi oblasnoi derzhavnoi administratsii vid 04.11.2015 № 745/A-2015 [On establishment of working group to prepare proposals on improvement of legislation on customs and simplification of customs control and customs clearance: The order of the Head of the Odessa Regional State Administration from 04.11.2015 No. 745/A-2015]. oda.odessa.gov.ua. Retrieved from <http://oda.odessa.gov.ua/rosporiadzhennya/oda-rozporiadzhennya-2015/> [in Ukrainian].

18. Pro utvorennia terytorial'nykh orhaniv Derzhavnoi fiskal'noi sluzhby ta vyznannia takymy, scho vtratyly chynnist', deiakykh aktiv Kabinetu Ministriv Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 06.08.2014 № 311 [On establishment of territorial bodies of the State Fiscal Service and ceasing invalid some acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine: The resolution Cabinet of Ministers of Ukraine of 06.08.2014 No. 311]. (2014, 12 August). Uriadovyj kur'ier – Governmental Courier, 145 [in Ukrainian].

Fedotov A. P., Candidate of Legal Sciences, Assistant Professor, Assistant Professor of Maritime and Customs Law of the National University «Odessa Law Academy», Doctoral Candidate in Maritime and Customs Law of the National University «Odessa Law Academy», Ukraine, Odessa.

e-mail: fedotov_ap@ukr.net ; ORCID 0000-0001-7659-3023

Interaction and activity coordination of territorial customs bodies of the State fiscal service of Ukraine with local state administrations and local self-government bodies

This article is devoted to problematic aspects of the interaction and activity coordination of territorial customs bodies of the State Fiscal Service (SFS) of Ukraine, with local state administrations and local self-government bodies.

The article provides the author's definition of «interaction», which is «a pre-determined and agreed procedure of departmental, interdepartmental and supra-departmental relationships between the subjects of public law, which is carried out in certain areas of their activities and within their competence as regards the implementation of the tasks assigned to them in accordance with the legislation of Ukraine».

In addition, the author draws legal parallels between the concepts of «interaction», «assistance» and «coordination» in the field of state customs affairs. In this connection it is proved that the interaction in the sphere of state customs business is the principle of Ukrainian SFS customs houses activities and their means of contact with other state bodies and those of local self-government for the purpose of the Ukrainian SFS customs interaction with other state authorities and local self-governments in the sphere of state customs business and the implementation of certain concerted actions aimed at a particular result. At the same time, coordination as measures of administrative-legal nature determining the ways to regulating the resolution of the issue of interoperability between the public law bodies in the field of state customs affairs is the function of the Ukrainian SFS customs, other state bodies and those of local self-government, which aims at creation of such a model of relations between the actors, which enables implementing the agreed objectives with the least expenditure of time and money.

Based on the analysis of the current legislation of Ukraine on state customs affairs, the author discloses the main aspects of the Ukrainian SFS territorial customs bodies' activities promotion, and coordination and interaction of the Ukrainian SFS territorial customs bodies with local state administrations and local self-government authorities.

It is also established herein that the interaction acts as an integrating factor, through which abilities of the Ukrainian SFS territorial customs bodies, other bodies of state power and those of local self-government are conditionally joined in some coherent system based on a common objective, and therefore it is necessary to clearly define the concept of «interaction» in the sphere of state customs affairs securing it in the provisions of the Customs Code of Ukraine and clearly outlining the forms of such cooperation.

The author focuses on the fact that despite the importance of interaction between the Ukrainian SFS customs houses and local state administrations and local self-government bodies in the sphere of state customs business, which activates the solution of a whole range of issues, namely arranging for the frontier, interregional and international cooperation, ensuring the rule of law and public order, fighting against corruption and organized crime, etc., an adequate legal regulating mechanism for such interaction has not yet been established. Besides, the issue of forms of the Ukrainian SFS customs interaction as the territorial bodies of SFS of Ukraine with other executive power bodies and the ones of local self-government is addressed.

Based on the results of the study the author notes that the interaction of the Ukrainian SFS customs offices and local state administrations with local self-government bodies is an inherent quality, link and component of the Ukrainian SFS Customs offices functioning organization, which aims to improve the state customs service implementation standards by the Ukrainian SFS customs houses and to ensure the said implementation efficiency. However, in the course of interaction of the Ukrainian SFS customs with local state administrations and local self-government bodies each of the mentioned organizations specializes in solving their specific tasks in accordance with their subject expertise, and forms a clear organizational system. The complementarity of such kind helps to improve the state customs affairs conductance quality and is realized through the coordination of performance of the Ukrainian SFS customs offices, local state administrations and local self-government bodies as the interaction subjects through normative, informational and analytical provision for the interaction and concretization of the activities of each subject within the planned activities.

Keywords: State Fiscal Service of Ukraine; cooperation; coordination; customs; local state administrations; customs authority; local self-government bodies; and assistance.

Надійшла до редакції 15.05.2016 р.